

«Парасат сарайының» тәжірибелі маманы

«Кітап – жан азығы» деген бұлжымас қағида бар. Ал сол қазынаны оқырманның жүрегіне жеткізуге атсалысатын кітапханашының да беделі жоғары. Біздің бүгінгі кейіпкеріміз – «Парасат» ақпараттық білім беру орталығының бөлім басшысы Райхан Абдулова.

Жастайынан кітапқа құмартқан болашақ кітапханашының бұл қызығушылығы оны болашақ мамандығына жетелесе керек. Кітаптарды жақсы көрген, осы бір қымбат қазынаға ғұмырын арнаған тұлғалар кейіпкеріміздің ерекше сүйіспеншілігін туғызған. Мектеп қабырғасында жүріп-ақ облыстық жасөспірімдер кітапханасының тұрақты оқырманына айналып, түрлі клубтарға қатысқан. Он жылдықты бітірісімен сол ұжымның ортасынан табылады. Сол кездегі Куйбышев мемлекеттік мәдениет институтының «Кітапханатану және библиография» факультетіне оқуға түсіп, өзінің дара жолын айнамай тапқан жас маманға үлгі болған ұстаздары аз емес.

Кітапханашының еңбек жолы туралы мәліметпен таныса отырып, оның 40 жылдан астам еңбек өтілінде екі мекемеде ғана жұмыс жасағанын байқадық. Соңғысы – осы Жәңгір хан университетінің ақпараттық білім беру орталығы. Тұрақты маман өңіріміздегі ірі оқу және ғылыми орталықтардың біріне айналған аталмыш білім ордасындағы кітапханаға 1992 жылы арнайы

шақыртумен келген екен. Ғылыми-библиографиялық бөлімге басшы болып келген Райхан Гарайқызын қызықты бастамалар мен тың жаңалықтар күтіп тұрған еді. Өз ісінің білгір маманы екенін дәлелдеп

үлгерген кейіпкеріміз

қайнап жатқан

тірліктің ортасына

келіп, жұмысын

да ұршықша

үйіріп

әкетеді.

Бөлім

менгерушісі

университет

ғалымдарының

еңбектерінің

библиографиялық

көрсеткіштерін,

түрлі жинақтарды,

оқулықтарды, БҚАТУ

ғалымдарының еңбектерін шығаруға

айтарлықтай үлесін қосқан. Сонымен

бірге ғылыми кітапхананың жұмысын

автоматтандыру, электрондық база-

ны жасақтау жұмыстарында да Райхан Гарайқызының өзіндік қолтаңбасы бар.

Күні кеше мерейлі 60 жасқа толған мерейтой иесі жоғары оқу орындары кітапханаларының кітапханалық ресурстарын біріктіру, электрондық сервистерді жетілдіру, кәсіби шеберлікті арттыру және тәжірибе алмасу, сыртқы халықаралық дерекқорларды пайдалану секілді жүйелі жұмыстардың басы-қасында жүрген.

Заман ағымынан қалмай, әр кез білімін жетілдіріп отыруды жөн көретін Райхан Абдулова жазғы интернет-мектеп курсына, семинарлар мен тренингтерге қатысып, шеберлігін шыңдай түскен. Сондай-ақ Ресейдегі ірі аграрлық ЖОО саналатын Н.И.Вавилов атындағы Саратов мемлекеттік аграрлық университетінің Ғылыми кітапханасында тағылымдамадан өткен. Еңбек жолында жиған-түйгенін әріптестерімен де бөлісіп, кейінгі буын кітапханашыларға жол сілттеп отырады.

Университетіміздегі «Парасат» ақпараттық білім беру орталығы жиырма жылдан бері АРБИКОН-ның

(аймақтық кітапхана бірлестігінің ассоциациясы) «Аймақаралық аналитикалық мақалалардың жазбасы» (МАРС) және «Құжаттарды электронды жеткізу» (ЭДД) жобаларының еліміздегі жалғыз қатысушысы болып табылады. Осы уақыт аралығында біздің кейіпкеріміз алғашқы жоба бойынша Ресей кітапханаларының мерзімді басылымдарының жиынтық каталогының үйлестірушісі болып келеді. Оған қоса қажетті ақпаратты дер кезінде алуға мүмкіндік беретін екінші жобаға да жетекшілік етеді.

Нағыз кітапханашы әрі библиограф Райхан Гарайқызының еселі еңбегі елеусіз қалған емес. Университеттегі ақпараттық білім беру орталығында отыз жылдай қызмет жасап, әріптестерінің құрметіне бөленген Райхан апамыздың есімі өңірдегі кітапхана ісінің үздік мамандарының қатарында аталады. ҚР Білім және ғылым министрлігінің республикалық ғылыми-педагогикалық

Тоты Алимбекерова:
Райхан Гарайқызы өте білімді маман. Өз ісіне жанын беретін тұлға. Бұл кісіден үйренгеніміз көп.

кітапханасы мен Ұлттық аграрлық ғылыми-білім беру орталығының «Құрмет грамоталарының» иегері.

Ғасырдан жұмбақ ашқан талай кісі, Сырың мол, мұраң ғажап, арайлысың. Сан ұрпақ сусындаған кітапхана, Саркылмас парасаттың сарайысың, – деп ақын жерлесіміз Ақұштап Бактыгереева жырлағандай, Райхан Гарайқызы – осындай парасат сарайының қызметін жандандырып жүрген мәртебелі мамандық иесі.

Ләззат ҚАЖЫМОВА

Қызықты деректер

Италиялық Рио Козелли деген оқымысты әлемдегі ең іш пыстыратын кітаптарды жинаған. Оның барлық кітабы 10 000 томды құраған.

Дүниедегі ең үлкен жинақ Ирландия университеті тарапынан 1968-1972 жылдары шығарылған. «Британия парламентінің құжаттары» деп аталатын жинақтың салмағы – 3,3 тонна. Оны оқып шығуға 6 жыл кетеді.

Қалың оқырмандар арасында өткен кітапты дауыстап оқу марафоны 224 сағатқа созылған.

Ғылымда кітап ұрлаушыларды библиоклептоман деп атайды. Дүниедегі ең атақты кітап ұрысы – Стивен Блумерг 270 кітапханадан 23 мыңға жуық таңдаулы шедевр кітаптарды ұрлаған.

Дүниедегі ең үлкен сөздік – «Hemic сөздігі» («Deutsches Wortetbuch»). Мұны Якоб ван Вильгельм Гримм 1854 жылдан бастап құрастыра бастаған.

Дүниедегі ең ауыр кітап – Британия музейінде сақталған XVII ғасырға тиесілі географиялық атлас. Ұзындығы – 1,9 метр, ал салмағы – 320 келі.

Дүниедегі ең қымбат шығарма – Леонардо да Винчидің өз қолымен көшіріп жазған «Лейчестер кодексі» кітабы. 1994 жылы Нью-Йорктағы «Сотбис» аукционында 30,8 млн долларға сатылған.

Әлемдегі ең атақты жазушылардың бірі хэм регейі – Агата Кристидің детективті хикаялары 50-ден астам тілдерге аударылған.

Дүниедегі ең көп қаламақы Рим императоры Марк Аврелий тарапынан Оппиан атты ақынға берілген. Оның балық аулау мен аңшылық хақындағы дастанының әр жолына 1 алтын беріп отырған.

Қазіргі таңда әлемдегі ең үлкен кітап – «Бұл – Мұхаммед (с.ғ.с.)» деп аталады. Салмағы 1,5 тонна, кітап 429 беттен тұрады. Оны 9 ай бойы 50 адам жасап, 2,7 млн доллар жұмсаған.

Атақты голланд дәрігері Герман Бурхавеннің «Емшілік өнердің терең сырлары» атты кітабы автор қайтыс болғаннан кейін, 1738 жылы 10 мың доллар алтынға аукционда сатылған. Бірқызығы, көркем бедерленген кітаптың барлық беттері бос, ештеңе жазылмаған. Тек бірінші бетінде мынадай сөйлем бар: «Басың тоңса да, аяғыңды жылы ұста. Сонда ғана сен ең мықты дәрігерлерді де кембағалға айналдырасың».

Интернеттен алынды